

LIFE/MARS
Contract B4-3200/S-4729

NATUURONTWIKKELING "DE KALOOT"

PROJECTPLAN 1997

Rijkswaterstaat Directie Zeeland
Nota AXW-1001.97/KALOOT96.511
Middelburg 17 januari 1997

Inhoudsopgave

	Voorwoord	3
1	Inleiding	4
2	Projectkader	5
	2.1 Plangebied	5
	2.1.1 <i>Historische ontwikkeling</i>	5
	2.1.2 <i>Beschrijving huidige situatie</i>	5
	2.1.3 <i>Toekomstige ontwikkeling bij nietsdoen</i>	7
	2.2 Doelstellingen en uitgangspunten	7
	2.3 Projectorganisatie	8
	2.4 Betrokken instanties	8
3	Projectplanning	10
	3.1 Fasering en werkzaamheden	10
	3.2 Producten	11
	3.3 Personeel en financiën	12
4	Draaiboek 1997	14

Voorwoord

De voorbereidingen van het LIFE project MARS, dat gezamenlijk met Vlaamse instanties wordt uitgevoerd, zijn reeds in 1994 gestart. In 1995 is het contract ondertekend. Na vertraging aan zowel Vlaamse als Nederlandse zijde is het moment aangebroken dat de plannen aan beide zijden van de grens gereed zijn en deels al in voorbereiding/uitvoering.

Voor u ligt het definitieve projectplan van het Nederlands deelproject, natuurontwikkeling "De Kaloot". In dit plan worden voor 1997 de activiteiten en producten weergegeven, naast de personele en financiële planning. Het plan bevat tevens een draaiboek voor 1997.

Het projectplan is totstandgekomen onder verantwoordelijkheid van het Kernteam. Speciale dank gaat uit naar Herman Wanningen die aan de basis heeft gestaan van deze nota.

Leo Santbergen
(Projectleider)

1. Inleiding

Het ecosysteem van het Schelde estuarium, gesitueerd tussen Gent en Vlissingen, staat onder grote menselijke druk. Desondanks is de Schelde nog steeds "een stroom natuurtalent" met een in West-Europa zeldzaam geworden type estuarium dat een volledige zoet-zout gradiënt heeft. Het beleid in zowel Vlaanderen als Nederland is gericht op tenminste behoud en waar mogelijk versterking van de voor estuaria karakteristieke leefgebieden met bijbehorende levensgemeenschappen van planten en dieren. Natuur & landschap en scheepvaart zijn hoofdfuncties van de Westerschelde, waarbij de veiligheid van het land tegen overstromingen een harde randvoorwaarde is. Behoud en versterking van natuur en landschap dient zoveel mogelijk te worden geïntegreerd met andere functies van het watersysteem om te komen tot een duurzaam gebruik en beheer ervan.

Het MARS project kan worden beschouwd als een logisch vervolg op eerder in gang gezette ontwikkelingen. Zo is Rijkswaterstaat in 1992 gestart met het project LAMSOOR waarin de effectiviteit van schorbeschermingsmaatregelen wordt onderzocht. Het project OOSTWEST betreft een gezamenlijke Nederlands-Vlaamse studie naar het functioneren van de fysische en daaraan gerelateerde biologische processen in de Westerschelde, en de invloed van menselijke ingrepen daarop. In Vlaanderen is het Ecologisch Impulsgebied Schelde-Dender-Durme (EIG) opgericht, waarmee de weg is vrijgemaakt voor een groot aantal acties met als einddoel de instelling van het Staatsnatuureservaat Slikken en Schorren van Schelde en Durme.

In 1995 is door Rijkswaterstaat Directie Zeeland (Nederland) en de Administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL; Vlaanderen) het LIFE94 contract B4-3200/94729 ondertekend. De eerste fase van het project MARS (Marsh Amelioration along the River Schelde) is daarmee ingegegaan. **Het hoofddoel van het project is het ontwikkelen en toepassen van maatregelen voor schorren langs de estuariene gradiënt van het Schelde estuarium, met het oog op zowel bescherming als verbetering van de biologische kwaliteit van dit habitattype.** Het MARS project heeft geen directe relatie tot het Herstelplan Natuur Westerschelde dat compensatiemaatregelen zal bevatten voor het (verwachte) verlies aan natuurwaarden als gevolg van de verruiming van de vaargeul in de Westerschelde.

MARS is het eerste gezamenlijke, concrete uitvoeringsproject van Vlaanderen en Nederland gericht op behoud en herstel van schorren in het Schelde estuarium. Op Vlaams grondgebied worden drie deelprojecten uitgevoerd (waaronder inrichting van een gecontroleerd overstromingsgebied), op Nederlands grondgebied één.

In het Nederlands deelproject van MARS is ervoor gekozen om het natuurgebied "De Kaloot" een opknapbeurt te geven en het beheer van het gebied voor een lange termijn te regelen. Een onderdeel van dit natuurontwikkelingsproject is gericht op natuureducatie.

In dit projectplan wordt het projectkader geschetst (hoofdstuk 2) en de projectplanning beschreven (hoofdstuk 3). Afsluitend bevat het een draaiboek voor de acties in 1997 (hoofdstuk 4). Dit draaiboek is een hulpmiddel dat in de loop van het project steeds kan worden bijgesteld.

2. Projectkader

2.1 Het plangebied

Het natuurgebied "De Kaloot" ligt in de Westerschelde, tussen de inlaat en uitlaat van het koelwater van de kerncentrale Borssele. Het maakt onderdeel uit van het buitengebied van de gemeenten Vlissingen en Borsele. Het gebied is ongeveer 7.5 hectare groot. Bijlage I geeft een kaart van het gebied. De Dienst der Domeinen van het Ministerie van Financiën is eigenaar van het gebied.

2.1.1 Historische ontwikkeling

Rond 1900 maakte het natuurgebied deel uit van een groot aaneengesloten schorren en slikken gebied met een oppervlakte van meer dan 100 ha. Als gevolg van inpolderingen voor met name industriële activiteiten (aanleg van Sloegebied) enerzijds en natuurlijke afslag (erosie) anderzijds is dit gebied in de loop van deze eeuw in oppervlakte afgenomen. Naast het "Schor Fort Rammekens" bij Vlissingen is "De Kaloot" een van de overgebleven "snippers" natuur. Tot 1960 werd er aan de oostzijde in het gebied polderwater uitgewaterd.

2.1.2 Beschrijving huidige situatie

Gaande van de laagwaterlijn naar de landzijde kunnen in het natuurgebied de volgende zones worden aangeduid:

- Zandstrand met een lengte van circa 650 m en een hoogte van circa 0 tot 2.5 m +NAP.
- Duinenrij met een lengte van circa 400 m en een hoogte van circa 3.5 tot 8 m +NAP.
- Zandstrand aan de oost en de westzijde van de duinenrij met een hoogte van circa 2.5 tot 3.5 m +NAP.
- Achter de duinenrij heeft zich aan de oostzijde een meertje ontwikkeld. Door de menging van zoet (polder) water met zout (Westerschelde) water is er een gradiëntrijk milieu ontstaan met een kleine duinvalllei.

In het landschap bevindt zich een gradiënt van hoog en droog (duinen) naar laag en vochtig (duinvalllei) en een gradiënt van zout naar zoet. Het gebied heeft daarmee een slufferachtig karakter. Een sluffer is gedefinieerd als een gedeeltelijk begroeid, zandig gebied in een kustzone dat minimaal eenmaal per jaar wordt overstroomd met zeewater. Een grote mate van kustdynamiek (getijdewerking en zandig substraat) is essentieel voor de aanwezigheid van sluffers en slufferachtige gebieden.

In contrast met slufferachtige gebieden als "De Kaloot" bestaat een sluffer uit een zoutwatermeer dat in direct contact staat met een kreek waardoor zeewater tweemaal per dag het gebied in en uit kan stromen. Het getij werkt in een sluffer door via een vertakt krekensysteem. In Nederland zijn echte sluffers zeldzaam. Twee voorbeelden zijn "De Sluffer" op Texel en 't Zwin in Zeeuws Vlaanderen. Langs de Nederlandse kust komen slufferachtige gebieden meer voor dan echte sluffers.

Natuurwaarden

Voor sluffers en slufferachtige gebieden kunnen drie categorieën natuurwaarden worden onderscheiden: geomorfologische, landschappelijke en ecologische.

a. Geomorfologische waarde.

Kenmerkend voor sluffers en slufferachtige gebieden is de aanwezigheid van een gevarieerd patroon van kreken, zandplaten en slikvlakten. Het natuurgebied "De Kaloot" heeft momenteel geen krek patroon. Zeewater kan alleen het gebied in- en uitstromen aan de west- en oostzijde van de duinen via twee geulen.

b. Landschappelijke waarde.

Een sluffer is een van de karakteristieke elementen in de Nederlandse kustlijn. Samen met "De Verdrongen Zwarte Polder" is "De Kaloot" het enige slufferachtige gebied in de Westerschelde.

c. Ecologische waarde.

Een sluffer of slufferachtig gebied kenmerkt zich door een hoge variatie aan (zeldzame) planten- en diersoorten. Dit is het gevolg van de vele gradiënten (zoals in bodemsamenstelling, saliniteit, expositie, microklimaat, inundatie frequentie, beschutting). De gebieden functioneren als rust- en foerageergebied voor vogels.

Vegetatie

In 1993 is de vegetatie van de Kaloot in kaart gebracht, als onderdeel van het biomonitoringprogramma voor de zoute rijkswateren. De aangetroffen vegetatiezonering is typisch voor slufferachtige gebieden. Het gebied omvat een duingedeelte met helmvergaties en ruigte en een laag gedeelte met zout water en brakwater vegetaties. Er komen diverse bijzondere plantensoorten voor, zoals Zeewinde en Fraai Duizendguldenkruid. Gaande van de laagwaterlijn naar het land worden de volgende zones aangetroffen:

- Een laaggelegen, vochtige zone (zout water) met *Salicornia europaea* (Zeekraal) en *Spartina townsendii* (Engels slijkgras).
- Een hoger gelegen, vochtige zone (zout water) met planten als *Limonium vulgare* en *Plantago maritima* (Zeeweegbree).
- Hooggelegen, droge zone (duinen) met *Ammophila arenaria*.

Enkele van de ervoor komende vegetatietypen, zoals bijvoorbeeld die met *Juncus gerardi*, worden in de Westerschelde alleen aangetroffen in dit natuurgebied. De brakwatervegetatie ligt geïsoleerd van de Westerschelde achter de duinen. Het zonatiepatroon in de vegetatie is grotendeels afhankelijk van van de overspoelingsfrequentie met zout water. Op een aantal locaties langs de vloedlijn, wordt de zeldzame soort *Atriplex laciniata* (Rode Lijst van bedreigde plantensoorten) aangetroffen. Een voorlopige uitwerking van de monitoring resultaten van 1996 laat zien dat de soortensamenstelling, met name in de duinvallei, aan veranderingen onderhevig is. Dit heeft te maken met het dynamische karakter van het gebied. Zo worden er bijvoorbeeld ook primaire duinen gevormd.

Vogels

Het natuurgebied "De Kaloot" is van belang als rust-, broed- en foerageergebied voor vogels. Zo kwamen er in de periode 1987-1991 soorten voor die in de Vogelrichtlijn van de EG zijn vermeld en soorten waarvoor de RAMSAR norm in de Westerschelde wordt gehaald. Voorbeelden: Bonte Strandloper, Wulp, Bontbekplevier en Rosse Grutto.

Menselijk gebruik

Het zandstrand en de duinen trekken badgasten aan. Verder wandelen mensen uit de directe omgeving in het gebied. Een enkele keer kornen er ruiters te paard voor. Werknemers van de kerncentrale eten er in de lunchpauze hun boterhammen op. Regelmatig wordt er in het gebied gemotorcrossed.

2.1.3 Toekomstige ontwikkeling bij nietsdoen

In de huidige situatie stroomt er alleen bij springtij in combinatie met een noordwester storm zout water door een geul aan de oostzijde en een geul aan de westzijde naar het meertje. In de zomermaanden komt het meertje droog te staan. Door de beschutte ligging tussen de koelwater inlaat en uitlaat van de kerncentrale wordt er zand ingevangen. De geul aan de oostzijde is geleidelijk aan aan het verzanden; in de monding ontwikkelt zich een drempel. Bij nietsdoen zal het gebied geleidelijk aan zijn slufterachtig karakter verliezen. Het motorcrossen tast de vegetatie aan en verstoort de vogels in het gebied. Wanneer Westerschelde water het gebied instroomt blijft er rommel/aanspoelsel tegen de dijk aan liggen.

2.2 Doelstellingen en uitgangspunten

In de Derde Nota Waterhuishouding, het Natuurbeleidsplan en Het Beleidsplan Westerschelde staan de beleidsdoelen die de basis vormen voor het natuurontwikkelingsproject "De Kaloot".

Zowel in het Natuurbeleidsplan van het ministerie van LNV als in de nota Kustverdediging van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat wordt aandacht besteed aan de mogelijkheden voor een meer dynamisch beheer van de kust. Sluftervorming wordt daarbij gezien als een van de mogelijkheden voor de versterking van de natuurlijke dynamiek. In het Natuurbeleidsplan is de Westerschelde aangeduid als kerngebied. Dit betekent dat alleen bij zwaar maatschappelijk wegende belangen ingrepen worden getolereerd en dat in herstel van aangerichte schade moet worden voorzien. Het natuurgebied "De Kaloot" maakt onderdeel uit van dit kerngebied.

In het Beleidsplan Westerschelde zijn slufers aangegeven als een van de kenmerkende estuariene habitats in de Westerschelde. Als doel voor de korte termijn (tot 1996) is in het Beleidsplan tenminste een stand still situatie (geen achteruitgang van bestaande natuurwaarden) gesteld. Voor de middellange termijn geldt behoud en versterking van natuurwaarden, waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij natuurlijke processen.

De doelstellingen van het natuurontwikkelingsproject zijn:

1	Het veiligstellen van en invulling geven aan de bestemming natuurbehoud van het gebied. Onderdeel vormt het opstellen van een beheersplan voor het gebied.
2	Begeleiding van de natuurontwikkeling van het gebied door middel van kleinschalige, bij het karakter van het gebied passende maatregelen.
3	Het bevorderen van natuureducatie en natuurgerichte recreatie.

In de LIFE structuur krijgen projecten waarin maatregelen met een innovatief karakter op kleine schaal worden toegepast hoge prioriteit. Het innovatieve karakter van het natuurontwikkelingsproject "De Kaloot" ligt opgesloten in de onderzoeksvraag:

Kan door een kleinschalige ingreep als het verlagen van een drempel in een geul het slufterachtig karakter van het natuurgebied effectief worden versterkt? Op wat voor termijn en hoe lang manifesteert zich het effect van de ingreep?

Voor het project gelden de volgende uitgangspunten:

- Het bestaande natuurlijke karakter van het gebied blijft behouden.
- Geleiding van gebruik, waarbij recht wordt gedaan aan de natuurfunctie van het gebied. Het project is gericht op mens en natuur.
- Het betrekken van overheden, instanties en individuele burgers uit de directe omgeving van het natuurgebied.
- De werkzaamheden vinden plaats buiten het vogelbroedseizoen.

2.3 Projectorganisatie

Rijkswaterstaat Zeeland is projectleider van het Nederlands deelproject. Een intern kernteam is verantwoordelijk voor de bewaking van de voortgang en uitvoering van het project. Dit kernteam bestaat uit de volgende personen:

ir. L.L.P.A. Santbergen	voorzitter; projectleider
ing. A. Wijga	secretaris; coördinator vergunningverlening en informatievoorziening & communicatie
ing. W. Houmes	coördinator beheersovereenkomst en veldwerkzaamheden
drs. C. Storm	inhoudelijk projectbegeleider
ing. G. Krijger	coördinator monitoring

Op ad hoc basis wordt de heer ing. J. Geluk geraadpleegd voor de begeleiding van de informatievoorziening en communicatie.

In de Stuurgroep MARS worden zowel de Vlaamse deelprojecten als het Nederlands deelproject besproken. Vanuit deze stuurgroep wordt gerapporteerd aan de Europese Commissie en het bureau ECOSYSTEMS dat het project begeleid. Zie voor de samenstelling van de Stuurgroep bijlage II.

2.4 Betrokken instanties

In de Stuurgroep MARS zijn de volgende instanties vertegenwoordigd:

Vlaanderen

- Instituut voor Natuurbehoud
- AMINAL, Afdeling Natuur
- AWZ, Afdeling Zeeschelde

Nederland

- Rijkswaterstaat Directie Zeeland
- Ministerie van LNV, Directie Zuid West

Bij het Nederlands deelproject zijn de volgende instanties betrokken:

- Rijkswaterstaat Directie Zeeland, Afdeling Integraal Waterbeheer
- Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten
- Gemeente Vlissingen
- Gemeente Borsele
- Waterschap De Zeeuwse Eilanden
- Dienst der Domeinen
- Ministerie van LNV, Directie Zuid West
- Elektriciteit Productie Maatschappij Zuid Nederland (EPZ)

De Provincie Zeeland, de Zeeuwse Milieufederatie, de regionale media en belangstellenden worden geïnformeerd over het deelproject. Nagedacht wordt tevens over mogelijkheden voor natuuradoptie door de EPZ en/of een school of instantie.

3. Projectplanning

3.1 Fasering en werkzaamheden

Naast algemeen projectmanagement (A) en informatie en communicatie (B) kent het project activiteiten die zijn onder te verdelen in vier fasen. Dit zijn: voorbereiding (1), ontwerp (2), realisatie (3) en afronding en evaluatie (4).

Algemeen projectmanagement (A)

Hieronder vallen de vergaderingen van het Kernteam en de Stuurgroep MARS, het secretariaat, de rapportages aan de Europese Commissie, het op de hoogte houden van de hoofddirectie, het uitvoeren en tussentijds bijstellen van het draaiboek en het vervaardigen van een personeel en financieel overzicht.

Informatie en communicatie (B)

Hieronder zijn de volgende activiteiten geschaard: het vervaardigen met Vlaanderen van een informatiebulletin, overleg met betrokkenen/derden, het organiseren van een informatiemiddag, het informeren van de media, het verzorgen van presentaties, het leveren van bijdrages aan brochures en/of posters en het organiseren van veldbezoeken, waaronder één voor de EC, ECOSYSTEMS en de Vlaamse partners.

De verschillende fasen bevatten de volgende werkzaamheden:

Voorbereiding (1)

- Het beschrijven van de To situatie. De beschikbare informatie over het natuurgebied zal worden verzameld en beschreven. Het betreft de historische ontwikkeling van het gebied, de huidige geomorfologische, landschappelijke en ecologische ontwikkelingen, de natuurwaarden, de kwaliteit van het koelwater van de kerncentrale en het Westerscheldewater, het menselijk gebruik, foto's en kaartmateriaal en uitgevoerde hoogtemetingen.
- Literatuuronderzoek naar (de ontwikkeling van) sluffers en gebieden met een slufferachtig karakter in Nederland.
- Het aanvragen van de benodigde vergunningen.
- Het organiseren van een informatie- en overlegmiddag met belanghebbenden.

Ontwerp (2)

- Het opstellen van een inrichtingsplan (bestek) waarin de veldwerkzaamheden worden beschreven. Dit plan dient als basis voor offerte-aanvraag bij een aannemer.
- Het opstellen van een beheersplan in overleg met de toekomstige beheerder. Hierin zal ook worden opgenomen hoe de ontwikkelingen in het gebied zullen worden gevolgd.
- Ontwerp van een monitoringprogramma.

Realisatie (3)

- Offerte-aanvraag bij een aannemer en verstrekken van een opdracht.
- Uitvoering/begeleiding van het inrichtingsplan.
- Veldbezoek Europese Commissie, ECOSYSTEMS en de Vlaamse partners.
- Monitoring.

Afronding en evaluatie (4)

- Monitoring.
- Eindrapportage.

De activiteiten die worden voorzien in de verschillende fasen zijn weergegeven in een draaiboek voor 1997. Dit draaiboek zal door het kernteam worden gevolgd en zonodig tussentijds bijgesteld.

3.2 Producten

De volgende producten worden in 1997 opgeleverd:

Product	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Projectplan	*											
Voortgangsrapport EC	*											
Notitie "Verwachte morfologische en hydrodynamische ontwikkelingen in de (directe) omgeving van De Kaloot".	*	*										
Informatiebulletin MARS	*			*				*				*
To rapport	*	*										
Monitoringplan	*	*	*									
Inrichtingsplan	*	*										
Informatiemiddag			*									
Beheersovereenkomst		*	*	*	*							
Beheersplan			*	*	*	*	*	*				
MARS poster			*	*								
Veldwerkzaamheden							*	*				
Veldbezoek EC									*			
Eindrapport EC											*	*

3.3 Personeel en financiën

In onderstaande tabel is voor de medewerkers van Rijkswaterstaat Zeeland, afdeling AXW de geplande capaciteit weergegeven voor 1997 (in werkdagen van 8 uur). In totaal zijn 85 ½ werkdagen geraamd.

Activiteiten	LS	AW	WH	CS	GK
Algemeen projectmanagement (A)					
Secretariaat (A1)	-	4½			
Kernteam (A2)	6	4½	3	1	2
Stuurgroep (A3)	2				
Rapportages EC (A4)	3				
Projectplan en draaiboek (A5)	2				
Personeel en financieel overzicht (A6)	1				
Informatie en communicatie (B)					
Informatiebulletin (B1)	1	5			
Overleg met derden (B2)	3	1			
Informatiemiddag (B3)	1	2½			½
Media (B4)	1	2			
Presentaties, brochures en posters (B5)	1	2			
Veldbezoeken (B6)	1	1	1	1	1
Vorbereidende fase ((1)					
To-situatie/inventarisaties (1.1)	3	½		1	3
Vergunningen (1.2)	½	3			
Ontwerpfase (2)					
Inrichtingsplan (2.1)	-		3	½	
Monitoringplan (2.2)	-				2
Opstellen beheersovereenkomst (2.3)	½		1		
Opstellen beheersplan (2.4)	½		2		
Realisatiefase (3)					
Offertes (3.1)	-		1		
Uitvoering/begeleiding inrichtingsplan (3.2)	-		5		
Monitoring (3.3)	-				2
Afrondings- en evaluatiefase (4)					
Projectevaluatie (4.1)	½	1	½	½	½
Totaal	27	27	16½	4	11

In onderstaande tabel is de geraamde financiële inzet van Rijkswaterstaat voor het natuurontwikkelingsproject "De Kaloot" in 1997 weergegeven. De personele kosten zijn hierin niet opgenomen.

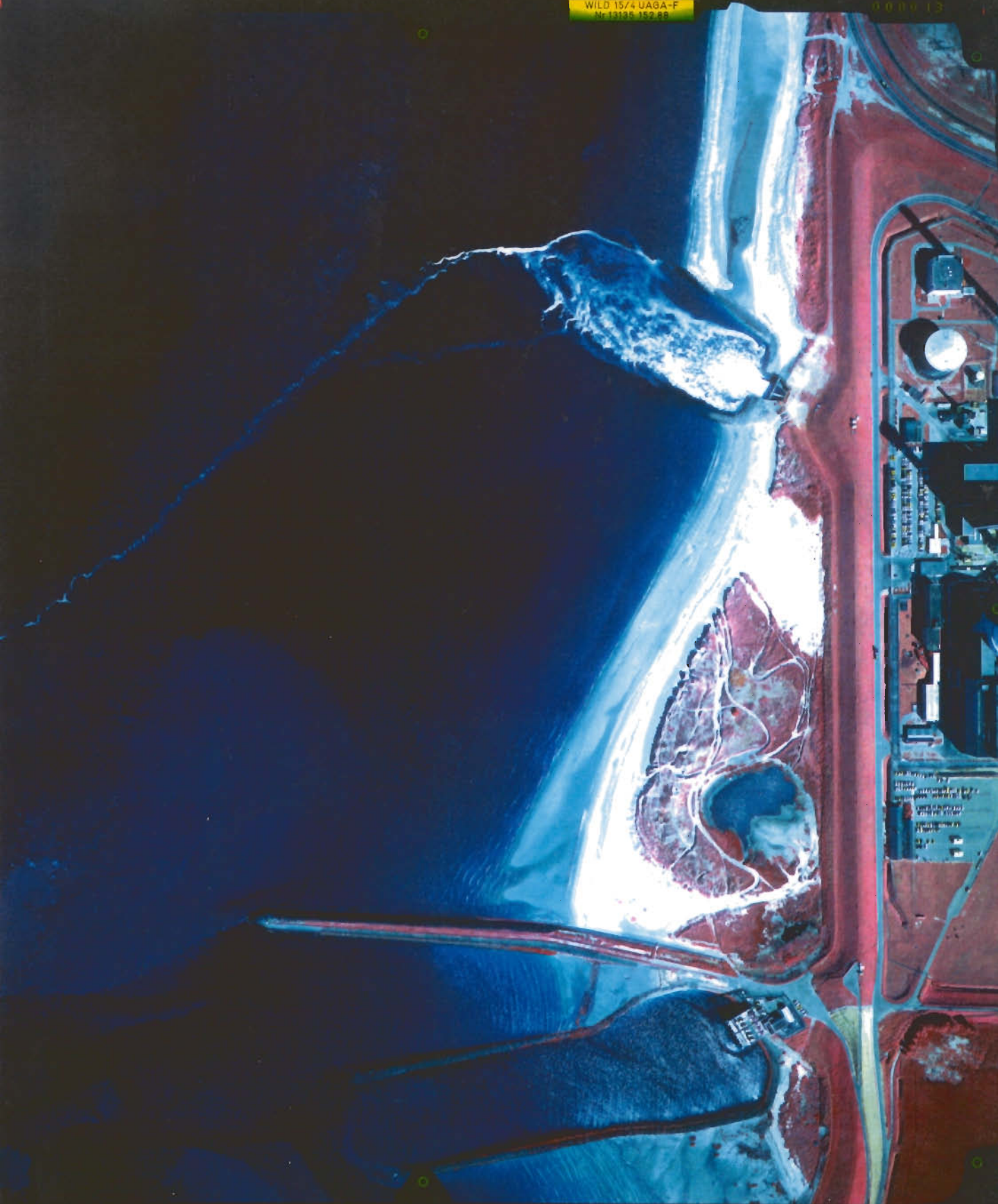
Activiteit	Financiële inzet (kfl)
Uitvoering/begeleiding inrichtingsplan	42
Monitoring	5
Eindrapportage/brochure/poster	5
Overig	3
Totaal	55

5. Draaiboek 1997

Actie	Fase	Omschrijving	Uitvoerder(s)	Termijn
97/001	A	Voortgangsrapport 1996 voor Europese Commissie.	Meire Santbergen	jan
97/002	1	Gesprek met RVR over Ontgrondingenvergunning (procestermijn, acties).	Wijga Santbergen	jan
97/003	1	Inventarisatie cultuurhistorische waarden Kaloot (contact opnemen met ROB).	Wijga	jan/feb
97/004	1	Inventariseren plannen dijkherstel Westerschelde. Wanneer is Kaloot aan de beurt?	Santbergen	jan
97/005	B	Vaststellen datum informatiemiddag MARS met Vlaanderen en EC/ECOSYSTEMS in maart 97.	Wijga	jan
97/006	A	Overzicht personele inzet 1996.	Santbergen	jan
97/007	1	Verzamelen fotomateriaal en literatuur Kaloot.	Krijger Santbergen	jan-mrt
97/008	1	Inventariseren waterkwaliteitsgegevens koelwater + Westerschelde nabij Kaloot.	Krijger	jan-mrt
97/009	1	Opstellen prognose morfologische en hydrodynamische ontwikkelingen in omgeving natuurgebied Kaloot (1997-2007).	Storm	jan-feb
97/010	1	Opstellen To-rapport "De Kaloot".	Santbergen Krijger	jan-feb
97/011	1, 2	Gesprek met Dienst der Domeinen over beheersoverdracht aan Natuurmonumenten.	Houmes Santbergen	feb
97/012	B	Informatiebulletin MARS (1)	Meire Santbergen Wijga	jan
97/013	B	Opstellen verzendlijst IINFO-bulletin.	Meire Santbergen Wijga	jan
97/014	1	Aanvraag indien WVO-vergunning.	Wijga	jan
97/015	1	Aanvraag indienen Ontgrondingenvergunning.	Wijga	jan
97/016	1	Aanvraag aanlegvergunning	Wijga	jan
97/017	1, 2	Gesprek met Natuurmonumenten over projectplan en beheers-overdracht/beheersplan.	Houmes Santbergen	jan
97/018	A	Presentatie projectplan in staf AXW	Santbergen	20/1
97/019	A	Presentatie projectplan in staf AX	Adriaanse Santbergen	21/1
97/020	A	Presentatie projectplan in Werkgroep Westerschelde	Adriaanse Santbergen	28/1
97/021	A	Presentatie projectplan in COVW	Adriaanse	1 1/2

Actie	Fase	Omschrijving	Uitvoerder(s)	Termijn
			Santbergen	
97/022	A	Presentatie projectplan in DT	Hoekstra Santbergen	11/2
97/023	A	Kernteamvergadering 97/1	Allen	30/1
97/024	A	Verslag kernteamvergadering + aanpassing draaiboek	Wijga	feb
97/025	1, 2	Afspraken maken met LNV, Gemeente Vlissingen en Gemeente Borsele over (toekomstige) beschermde status van het natuurgebied.	Santbergen Wijga	feb
97/026	A	Stuurgroep MARS/Presentatie projectplan	Santbergen	feb-mrt
97/027	A	Projectplan ter kennisname naar Bestuurlijk Overleg Westerschelde	Santbergen	feb
97/028	2	Inrichtingsplan De Kaloot.	Houmes	jan-feb
97/029	2	Ontwerp Monitoringplan	Krijger	jan-mrt
97/030	A	Vergadering Kernteam 97/2	Allen	feb
97/031	A	Verslag Kernteamvergadering + aanpassing draaiboek.	Wijga	feb
97/032	B	Informatiemiddag	Santbergen Wijga	mrt
97/033	B	Persbericht	Meire Wijga Geluk	mrt
97/034	3	Sluiten beheersovereenkomst Domeinen-Natuurmonumenten	Houmes Santbergen	apr-mei
97/035	1, 2	Samen met Natuurmonumenten opstellen van Beheersplan "Kaloot".	Houmes Santbergen	mrt-aug
97/036	B	Informeren Bestuurlijk Overleg Westerschelde over project, zodra akkoord met Natuurmonumenten is breikt.	Adriaanse Santbergen	apr-mei
97/037	B	Ontwerpen van poster MARS voor Stockholm congres en ECOS workshop.	Wijga Meire De Buck	mrt-apr
97/038	A	Vergadering Kernteam 97-3.	Allen	mrt
97/039	A	Verslag Kernteamvergadering + aanpassing draaiboek.	Wijga	mrt
97/040	A	Vergadering Kernteam 97-4.	Allen	apr
97/041	A	Verslag Kernteamvergadering + aanpassing draaiboek	Wijga	apr
97/042	B	Informatiebulletin MARS 97/2.	Meire Wijga	apr
97/043	A	Vergadering Kernteam 97-5	Allen	mei
97/044	A	Verslag Kernteamvergadering + aanpassing draaiboek.	Wijga	mei
97/045	A	Vergadering Kernteam 96-6.	Allen	jun
97/046	A	Verslag Kernteamvergadering + aanpassing draaiboek.	Wijga	jun
97/047	3	Aanvragen offertes voor uitvoering inrichtingsplan Kaloot.	Houmes	jul-aug

Actie	Fase	Omschrijving	Uitvoerder(s)	Termijn
97/048	3	Uitvoering inrichtingsplan Kaloot	Houmes	jul-aug
97/049	B	Veldbezoek media (onder andere Omroep Zeeland, PZC).	Houmes	jul-aug
97/050	B	Informatiebulletin MARS 97-3	Meire Wijga	aug
97/051	A	Kernteamvergadering 97-7	Allen	sep
97/052	A	Verslag Kernteamvergadering + aanpassing draaiboek	Wijga	sep
97/053	A	Stuurgroep MARS	Santbergen	sep
97/054	B	Veldbezoek EC/ECOSYSTEMS en Vlaanderen.	Wijga Meire Santbergen	sep
97/055	B	Persbericht naar aanleiding van veldbezoek.	Wijga Meire Geluk	sep
97/056	A	Kernteamvergadering 97-8.	Allen	okt
97/057	A	Verslag Kernteamvergadering + aanpassing draaiboek	Wijga	okt
97/058	A	Kernteamvergadering 97-9	Allen	nov
97/059	A	Verslag Kernteamvergadering + aanpassing draaiboek	Wijga	nov
97/060	A	Kernteamvergadering 97-10	Allen	dec
97/061	A	Verslag Kernteamvergadering + aanpassing draaiboek	Wijga	dec
97/062	A	Eindrapport MARS/KALOOT	Santbergen Wijga	dec
97/063	B	Informatiebulletin MARS 974	Wijga Meire	dec

Bijlage 2 Stuurgroep MARS

De heer dr. Patrick Meire (Voorzitter en Projectleider Vlaanderen) Instituut voor Natuurbehoud Kliniekstraat 25 B-1070 Brussel	+32-2-5581820 (tel) +32-2-5581805 (fax)
De heer ir. Koen de Smet Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap AMINAL, Afdeling Natuur Copernicuslaan 1, bus 7 B-2018 Antwerpen	+32-3-2246254 (tel) +32-3-2246089 (fax)
Mevrouw Hilde Quintens (Secretaris) Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap AMINAL, Dienst Natuur Ecologisch Impulsgebied Schelde-Dender-Durme Copernicuslaan 1, bus 13 B-2018 Antwerpen	+32-3-2246250 (tel) +32-3-2246089 (fax)
De heer ir. Willy Graré Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap AWZ, Afdeling Zeeschelde Copernicuslaan 1, bus 13 B-2018 Antwerpen	+32-3-2246708 (tel) +32-3-2246705 (fax)
De heer Ludo Hemelaer Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap AMINAL, Afdeling Natuur Ecologisch Impulsgebied Schelde-Dender-Durme Copernicuslaan 1, bus 13 B-2018 Antwerpen	+32-3-2246250 (tel) +32-3-2246089 (fax)
Mevrouw ir. Viviane Vanden Bil Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap AWZ, Afdeling Natuur Gebr. Van Eyckstraat 2-6 B-9000 Gent	+32-9-2654640 (tel) +32-9-2654501 (fax)
De heer ir. Leo Santbergen (Projectleider Nederland) Rijkswaterstaat directie Zeeland Afdeling Integraal Waterbeheer (AXW) Postbus 5014 4330 KA Middelburg	+31-118-686402 (tel) +31-118-686231 (fax)
De heer ir. Theo de Gelder Ministerie van LNV Directie Zuid West Postbus 1167 3300 BD Dordrecht	+31-78-6395412 (tel) +31-78-6395499 (fax)

AGENDALEDEN NEDERLAND:

De heer ir. S.H. Plantenga Hoofddirectie van de Waterstaat Postbus 20906 2500 EX Den Haag
De heer ir. G. De Groot Natuurmonumenten Ravelijn De Groene Jager 5 4461 DJ Goes
De heer drs. G. Raeymaekers ECOSYSTEMS LTD. 11 Rue Beckers 1040 Brussel
De heer G. Post Ministerie van LNV/Directie Natuurbeheer Postbus 20401 2500 EX Den haag